

This question paper contains 5 printed pages]

B—288—2017

**FACULTY OF SOCIAL SCIENCES
B.A. (Third Semester) EXAMINATION
OCTOBER/NOVEMBER, 2017**

(New Course)

ECONOMICS

Paper V (Comp.)

(Macro Economics)

(MCQ+Theory)

(Tuesday, 21-11-2017)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—Two Hours

Maximum Marks—40

- N.B. :— (i) Attempt All questions.
(ii) All questions carry equal marks.
(i) सर्व प्रश्न सोडवा.
(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

MCQ

1. Multiple Choice Questions (i)—(x) :

10

बहुपर्यायी प्रश्न (i)—(x) :

- (i) Which of the following is a 'flow' concept ?
(A) Wealth (B) Money
(C) Total saving (D) Income
खालीलपैकी कोणती संकल्पना 'प्रवाह' आहे ?
(A) संपत्ती (B) मुद्रा
(C) एकूण बचत (D) उत्पन्न
- (ii) Multiplier is based on
(A) Average propensity of consumption
(B) Marginal propensity of consumption
(C) Propensity of expenditure
(D) None of the above

P.T.O.

गुणक हा वर आधारलेला आहे.

- (A) सरासरी उपभोग प्रवृत्ती (B) सीमांत उपभोग प्रवृत्ती
(C) खर्च प्रवृत्ती (D) वरीलपैकी नाही

(iii) 'The Purchasing Power of Money' who has written this book ?

- (A) Prof. Tausing (B) Prof. Pigou
(C) Prof. Marshall (D) Prof. Fisher

'The Purchasing Power of Money' हा ग्रंथ कोणी लिहला ?

- (A) प्रो. टॉसिंग (B) प्रो. पिगु
(C) प्रो. मार्शल (D) प्रो. फिशर

(iv) Which economist's definition of National Income is related to consumption ?

- (A) Marshall (B) Pigou
(C) Fisher (D) Keynes

कोणत्या अर्थशास्त्रज्ञाची राष्ट्रीय उत्पन्नाची व्याख्या उपभोगावर आधारलेली आहे ?

- (A) मार्शल (B) पिगु
(C) फिशर (D) केन्स

(v) Per capita Income =

- (A) $\frac{\text{Total National Income}}{\text{Total Population}}$
(B) $\frac{\text{Total Population}}{\text{Total National Income}}$
(C) $\frac{\text{Per Capita Production}}{\text{Total Population}}$
(D) $\frac{\text{Total National Production}}{\text{Total Population}} \times 100$

दरडोई उत्पन्न =

- (A) $\frac{\text{एकूण राष्ट्रीय उत्पन्न}}{\text{एकूण लोकसंख्या}}$
- (B) $\frac{\text{एकूण लोकसंख्या}}{\text{एकूण राष्ट्रीय उत्पन्न}}$
- (C) $\frac{\text{दरडोई उत्पादन}}{\text{एकूण उत्पादन}}$
- (D) $\frac{\text{एकूण राष्ट्रीय उत्पादन}}{\text{एकूण लोकसंख्या}} \times 100$

(vi) As change in income it also change in investment is called

- (A) Fiscal Investment (B) Autonomous Investment
- (C) Monetary Investment (D) Induced Investment

उत्पन्नात होणान्या बदलानुसार जी गुंतवणूक बदलते तीला म्हणतात.

- (A) वित्तीय गुंतवणूक (B) स्वायत्त गुंतवणूक
- (C) मौद्रिक गुंतवणूक (D) प्रेरित गुंतवणूक

(vii) 'The General Theory of Employment, Interest and Money' this book written by

- (A) I. Fisher (B) J.M. Keynes
- (C) A. Pigou (D) A. Marhsall

'पैसा, व्याज व रोजगारविषयक सामान्य सिद्धान्त' हा ग्रंथ कोणी लिहला ?

- (A) आय. फिशर (B) जे.एम. केन्स
- (C) ए. पिगू (D) ए. मार्शल

(viii) Which relationship has between the price level and value of money ?

- (A) Positive (B) Inveres and positive
- (C) Inveres (D) Non relationship

क्रिमत पातळी आणि पैशाचे मूल्य यांच्यामध्ये कोणत्या स्वरूपाचा संबंध असतो ?

- (A) सम (B) व्यस्त आणि सम
(C) व्यस्त (D) कोणताही संबंध नाही

(ix) Who presents $P = \frac{kR}{M}$ equation ?

- (A) Robertson (B) Marshall
(C) Pigou (D) Fisher

$P = \frac{kR}{M}$ हे समीकरण कोणती मांडले ?

- (A) रॉबर्टसन (B) मार्शल
(C) पिगु (D) फिशर

(x) Which is the function of aggregate supply ?

- (A) $AS = F(N)$ (B) , $AD = F(N)$
(C) $AD = F(Y)$ (D) $AS = F(C)$

खालीलपैकी 'एकूण पुरवठा फलन' कोणते आहे ?

- (A) $AS = F(N)$ (B) $AD = F(N)$
(C) $AD = F(Y)$ (D) $AS = F(C)$

Theory

2. Explain the various difficulties in the measurement of National Income. 10
राष्ट्रीय उत्पन्न मोजणीतील विविध अडचणी स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

What is the money ? Explain the functions of money.

पैसा म्हणजे काय ? पैशाची कार्ये स्पष्ट करा.

3. What is meant by Multiplier ? Explain the leakages of Multiplier. 10

गुणक म्हणजे काय ? गुणकाच्या गळत्या स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the Fisher's quantity theory of money.

फिशरचा चलन संख्यामान सिद्धांत स्पष्ट करा.

This question paper contains 5 printed pages]

A—343—2018

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (Second Year) (Third Semester) EXAMINATION

OCTOBER/NOVEMBER, 2018

(CBCS Pattern)

ECONOMICS

Paper V (Compulsory)

(Macro Economics)

(MCQ & Theory)

(Saturday, 27-10-2018)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) Attempt All questions.

(ii) All questions carry equal marks.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

MCQ

1. Multiple Choice Questions (i-x) :

10

बहुपर्यायी प्रश्न (i-x) :

(i) NNP is equal to.....

(a) GNP - Total Taxes

(b) GNP - Foreign Aid

(c) GNP - Depreciation

(d) GNP - Indirect Taxes

निव्वळ राष्ट्रीय उत्पन्न.....शी समान असते.

(a) GNP - एकूण कर

(b) GNP - विदेशी सहाय्य

(c) GNP - घसारा

(d) GNP - अप्रत्यक्ष कर

P.T.O.

WT

(ii) Which of the following countries formed the first index in the world ?

- (a) France (b) Japan
(c) America (d) Italy

जगातील निर्देशांक पहिल्यांदा कोणत्या देशाने व्यक्त केला ?

- (a) फ्रान्स (b) जपान
(c) अमेरिका (d) इटली

(iii) Multiplier is based on.....

- (a) Average propensity of consumption
(b) Marginal propensity of consumption
(c) Propensity of expenditure
(d) None of the above

गुणक हा.....आधारलेला असतो.

- (a) सरासरी उपभोग प्रवृत्ती
(b) सीमांत उपभोग प्रवृत्ती
(c) खर्च प्रवृत्ती
(d) वरीलपैकी नाही

(iv) Which economist's definition of National Income is related to consumption ?

- (a) Marshall (b) Pigou
(c) Fisher (d) Keynes

कोणत्या अर्थशास्त्रज्ञाची राष्ट्रीय उत्पन्नाची व्याख्या उपभोगावर आधारलेली आहे ?

- (a) मार्शल (b) पिंगू
(c) फिशर (d) केन्स

(v) Which one of the following equations was used by Fisher to explain the quantity theory of money ?

(a) $MV = PT$

(b) $MP = VT$

(c) $MP = PT$

(d) $PV = PT$

चलन संख्यामान सिद्धांत स्पष्ट करण्यासाठी फिशर यांनी खालीलपैकी कोणत्या समिकरणाचा वापर केला होता ?

(a) $MV = PT$

(b) $MP = VT$

(c) $MP = PT$

(d) $PV = PT$

(vi) As change in income it also changes in investments, it is called :

(a) Fiscal investment

(b) Autonomous investment

(c) Monetary investment

(d) Induced investment

उपन्यात होणाऱ्या बदलांनुसार जी गुंतवणूक बदलते तीला.....म्हणतात.

(a) वित्तीय गुंतवणूक

(b) स्वायत्त गुंतवणूक

(c) मौद्रिक गुंतवणूक

(d) प्रेरित गुंतवणूक

(vii) GDP is.....

(a) Per Capita Income

(b) Gross Domestic Product

(c) Gross National Product

(d) Net National Product

जी.डी.पी.....

(a) दरदोई उत्पन्न

(b) सकल देशांतर्गत उत्पादन

(c) स्थूल राष्ट्रीय उत्पादन

(d) निव्वळ राष्ट्रीय उत्पादन

P.T.O.

WT

- (viii) Which of the following is/are the stages of trade cycles ?
- (a) Prosperity and crisis
 - (b) Depression and recovery
 - (c) Both (a) and (b)
 - (d) None of these

- खालीलपैकी व्यापार चक्राच्या अवस्था कोणत्या ?
- (a) तेजी व मंदी
 - (b) वसरण व पुनरुज्जीवन
 - (c) (a) आणि (b) दोन्हीही
 - (d) यापैकी नाही

- (ix) Acceleration =
- (a) $\frac{\Delta I}{\Delta C}$
 - (b) $\frac{\Delta I}{\Delta S}$
 - (c) $\frac{\Delta C}{\Delta Y}$
 - (d) $\frac{\Delta C}{\Delta I}$

- त्वरक =
- (a) $\frac{\Delta I}{\Delta C}$
 - (b) $\frac{\Delta I}{\Delta S}$
 - (c) $\frac{\Delta C}{\Delta Y}$
 - (d) $\frac{\Delta C}{\Delta I}$

- (x) Which relationship exists between the price level and value of money ?
- (a) Inverse
 - (b) Positive
 - (c) Inverse and positive
 - (d) No relationship
- किंमत पातळी आणि पैशाचे मुल्य यांच्यामध्ये कोणत्या स्वरूपाचा संबंध असतो ?
- (a) व्यस्त
 - (b) सम
 - (c) व्यस्त आणि सम
 - (d) कोणताही संबंध नाही

Theory

2. Explain the methods of measurement of National Income.
 राष्ट्रीय उत्पन्न मोजमापाच्या पद्धती स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

What is the money ? Explain the functions of money.

पैसा म्हणजे काय? पैशाची कार्य स्पष्ट करा.

3. Discuss in detail the Say's law of markets.

'सेच्या बाजार नियमाची सविस्तर चर्चा करा.

Or

(किंवा)

Explain the Fisher's quantity theory of money.

फिशरचा चलन संख्यामान सिद्धांत स्पष्ट करा.

4. Write short notes on (any two) :

- (i) Per capita income
- (ii) Acceleration
- (iii) Consumption function
- (iv) Cash Balance Approach.

संक्षिप्त टिपा लिहा (कोणतेही दोन) :

- (i) दरडोई उत्पन्न
- (ii) प्रवेग
- (iii) उपभोग फलन
- (iv) रोख शिल्लक दृष्टिकोन.

This question paper contains 2 printed pages!

A—135—2019

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (Second Year) (Third Semester) (Regular) EXAMINATION

OCTOBER/NOVEMBER, 2019

(CBCS Pattern)

ECONOMICS

Paper V

(Macro-Economics)

(Saturday, 30-11-2019)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— Attempt All questions.

सर्व प्रश्न सोडवा.

1. What is the national income ? Explain the concepts of national income. 15
राष्ट्रीय उत्पन्न म्हणजे काय ? राष्ट्रीय उत्पन्नाच्या संकल्पना स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

What is Business Cycle ? State the characteristics of Business Cycle.
व्यापार चक्र म्हणजे काय ? व्यापार चक्राची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

2. State the Cambridge Quantity Theory of Money. 15
केंब्रीजचा दृष्टिकोन स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

What is the Multiplier ? State the leakages in the multiplier.
गुणक म्हणजे काय ? गुणकाच्या गळत्या स्पष्ट करा.

P.T.O.

WT

(2)

A—135—2019

3. Write short note on any *one* from Section (A) and *one* from Section (B) : 10

- (A) (i) Value of Money
(ii) Difficulties in measurement of National Income.
- (B) (i) Investment Function
(ii) Classical Theory of Employment.

थोडक्यात टिपा लिहा भाग (अ) मधील एक व (ब) मधील एक :

- (अ) (i) पैशाचे मूल्य
(ii) राष्ट्रीय उत्पन्न मोजण्यातील अडथळे
- (ब) (i) गुंतवणूक फलन
(ii) सनातनवादी रोजगार सिद्धांत.

Faculty of Humanities

Winter Exam. २०२०

Cluster code : HD

Class- B.A.S.Y. Sem III

Subject: Economics

Name of the paper : Macro economics-V NEW

Date:

Marks- ४०

Time: १ Hours

N.B. i) Attempt all questions

ii) All questions carry equal marks

iii Use OMR Answer sheet.

प्र.१ला: भारतात राष्ट्रीय उत्पन्न मोजताना कोणकोणत्या पध्दतीचा वापर केला जातो.

१) उत्पादन व उत्पन्न पध्दत २) त्पन्न पध्दत ३) खर्च पध्दत ४) वरील पैकी सर्व

प्र.२ रा. दरडोई उत्पन्न -----

१) एकूण लोकसंख्या

२) दरडोई उत्पन्न

एकूण राष्ट्रीय उत्पन्न

एकूण उत्पादन

३) एकूण राष्ट्रीय उत्पन्न

४) एकूण राष्ट्रीय उत्पन्न

एकूण लोकसंख्या

एकूण लोकसंख्या

प्र. ३रा राष्ट्रीय उत्पन्न हा ----- आहे.

१) साठा २) प्रवाह ३) पैशातील उत्पन्न ४) वास्तव उत्पन्न

प्र.४ थार्केन्ब्रिज द्रष्टीकोनाला ----- असे हि म्हणतात.

१) शिकागो द्रष्टीकोन

२) देवाण घेंवाण द्रष्टीकोन

३) रोख शिल्लक द्रष्टीकोन

४) सनातनी द्रष्टीकोन

प्र.५ वा. जेव्हा किमंतीची पातळी वाढते तेव्हा पैशाचे मुल्य -----

१) वाढते. २) घसरते ३) स्थिर ४) गतीमान

प्र.६ वा. प्रत्येक पुरवठा आपली मागणी स्वता निर्माण करतो असे --- यानी म्हणाले

१) जे.बि.से. २) पिगु ३) रिकार्डो ४) केन्स

प्र.७ वा. उत्पन्न आणि रोजगार सिध्दात ----- यानी मांडला.

१) केन्स २) पिगु ३) रिकार्डो ४) जे.बि.से

प्र.८ वा. कागदी चलन छापण्याचा अधिकार ----- ला आहे.

१) व्यापारी बँक २) रिझर्व्ह बँक ३) राष्ट्रीयकृत बँक ४) वरील सर्व

प्र.९ वा. विनीमयाचे सर्वमान्य असणारे साधन म्हणजे पैसा होय०

१) प्रो.लिप्से २) सेलीगमन ३) क्राउथर ४) वरील पैकि नाही.

प्र.१० वा. पैशाची वैशिष्टे कोणती.

१) स्वीकार्यता २) रोखता ३) वहनियता ४) वरील पैकि सर्व

प्र.११ वा. पैशाचे मुल्य हे ----- वर अवलंबून असते.

१) किंमत २) मागणी ३) पुरवठा ४) उपयोगीता

प्र.१२ वा. पैशाच्या मुल्याचे सूत्र-----

१) $1/p$ २) $P/1$ ३) $2/p$ ४) $P/2$

प्र.१३ वा. पैशाचे मुल्य म्हणजे वस्तू व सेवा खरेदी करण्यासाठी पैशाची शक्ती होय

१) रॉबर्टसन २) सेलीगमन ३) वॉकर ४) मार्शल

प्र.१४ वा. The Purchasing power of money हा ग्रंथ कोणी लिहीला.

१) फिशर २) जे.एस.मिल ३) वॉकर ४) मार्शल

प्र.१५ वा. The Purchasing power of money हा ग्रंथ कोणत्या साली प्रकाशीत झाला.

१) १९११ २) १९१२ ३) १९१३ ४) १९१४

प्र.१६ वा. फिशर यांचे समीकरण ---- आहे.

१) $MV=PT$ २) $VM=PT$ ३) $MV=TP$ ४) $VV=PT$

प्र.१७ वा. मार्शलच्या समीकरणात V हे अक्षर काय दर्शविते.

१) चलनाचा पुरवठा २) चलनाचा भ्रमणवेग ३) किंमत पातळी ४) खरेदी विक्री संख्या

प्र.१८ वा. चलन संख्यामान सिध्दात ----- यानी मांडला.

१) फिशर २) जे.एस.मिल ३) रॉबर्टसन ४) मार्शल

प्र.१९ वा. १) केब्रिंज समीकरणास ----- म्हणतात.

१) रोख शिल्लक द्रष्टीकोन २) चलन संख्यामान सिध्दांत ३) पेशाचे सिध्दात ४) वरील पैकी सर्व

प्र.२० वा. रोख शिल्लक द्रष्टीकोन ----- यानी मांडला.

१) मार्शल २) पिगु ३) केन्स ४) वरील सर्व

प्र.२१ वा. मार्शल यांचे समीकरण-----

१) $M=KY$ २) $Y=MY$ ३) $K=MY$ ४) $M=YK$

प्र.२२ वा. पिगु यांचे समीकरण-----

१) $P=KR/M$ २) $P=RK/M$ ३) $P=M/PK$ ४) $P=M/KR$

प्र.२३ वा. राष्ट्रीय उत्पन्न मोजण्याचा कालावधी-----

१) १ एप्रिल ते ३१ मार्च २) ३१ मार्च ते १ एप्रिल ३) १ मार्च ते १ एप्रिल ४) १ मे ते ३१ मे

प्र.२४ वा. Principals of Economics हा ग्रंथ -----यानी लिहीला.

१) फिशर २) जे.एस.मिल ३) वॉकर ४) मार्शल

प्र.२५ वा. स्थूल देशांतर्गत उत्पादनास ----- म्हणतात

१) GDP २) GNP ३) NNP ४) वरील सर्व

प्र.२६ वा. भारतीय अर्थव्यथेत ---- क्षेत्र आहेत.

१) कर्षी क्षेत्र २) उद्योग क्षेत्र ३) सेवा क्षेत्र ४) वरील सर्व

प्र.२७ वा उपभोग फलाचे सूत्र----- असते.

१) $C=F(Y)$ २) $C=F(I)$ ३) $C=F(A)$ ४) $C=F(S)$

प्र.२८ वा.जागतीक महामंदी जगात ---- साली सुरु झाली.

१) १९२९-३० २) १९३०-३१ ३) १९३१-३२ ४) १९३३-३४

प्र.२९ वा $P=KR/M$ हे समीकरण कोणी मांडले.

१) रॉबर्टसन २) सेलीग्मन ३) वॉकर ४) मार्शल

प्र.३० वा. $NNP =$ -----

१) घसारा - GNP २) GDP - GNP ३) GNP- घसारा ४) वरील पैकी नाही.

प्र.३१ वा. किंमत पातळी व पैशाचे मूल्य यांच्यामध्ये ----स्वरूपाचा संबंध असतो.

१) समान २) व्यस्त ३) सकारात्मक ४) वरील पैकी नाही.

प्र.३२ वा. राष्ट्रीय उत्पन्न मोजण्यासाठी किती पध्दतीचा वापर केला जातो.

१) एक २) दोन ३) तीन ४) चार

प्र.३३ वा. व्यययोग्य उत्पन्न म्हणजे-----

१) राष्ट्रीय उत्पन्न + वैयक्तिक उत्पन्न २) जी.डी.पी.+ गुंतवणुक ३) वैयक्तिक उत्पन्न -
वैयक्तिक प्रत्यक्ष कर ४) उपभोग खर्च + बचत

प्र.३४वा. राष्ट्रीय उत्पन्न मोजमाप कालावधी साधारणता ---- वर्षांचा असतो.

१) एक वर्षे २) दोन वर्षे ३) तीन वर्षे ४) चार वर्षे

प्र.३५वा. जागतिक पातळीवर निर्देशांक सर्वप्रथम कोणत्या देशाने तयार केला.

१) फ्रान्स २) अमेरिका ३) जापान ४) इटली.

प्र.३६वा. The General Theory of Employment, Interest and Money हा ग्रंथ ----साली
प्रसिध्द झाला.

१) १८३६ २) १९३६ ३) १८७० ४) १९१०

प्र.३७ वा. कोणत्या अर्थशास्त्रज्ञानी राष्ट्रीय उत्पन्नाची व्याख्या उपभोगवार आधारलेली आहे.

१) मार्शल २) पिगु ३) फिशर ४) केन्स

प्र.३८ वा कोणत्या अर्थशास्त्रज्ञाने बाजाराचा नियम मांडला.

१) मार्शल २) जे.बि.से ३) फिशर ४) केन्स

प्र.३९ वा. केब्रिंज समीकरणात -----याला अधिक महत्व देण्यात आले.

१) पैशाचा पुरवठा २) पैशाची मागणी व पुरवठा ३) पैशाची मागणी ४) वरील पैकि नाही.

प्र.४०वा फिशरच्या समीकरणानुसार V म्हणजे-----

१) पैशाची संख्या २) पैशाची मागणी ३) पैशाची गती ४) पैशाचा पुरवठा

This question paper contains 4 printed pages]

A—288—2017

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (Second Year) (Fourth Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2017

ECONOMICS (Compulsory)

Paper VII

(Banking)

(MCQ + Theory)

(Tuesday, 11-4-2017)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

- N.B. :—**
- (i) All questions are compulsory.
 - (ii) All questions carry equal marks.
 - (iii) First half an hour is reserved for MCQs.
 - (iv) Negative marks for wrong answers are only for MCQs.
- (i) सर्व प्रश्न अनिवार्य.
- (ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
- (iii) पहिल्या अर्धा तास MCQ साठी राखीव आहे.
- (iv) चुकीच्या उत्तरांना नकारात्मक गुण फक्त MCQ साठी आहेत.

MCQ

1. Multiple Choice Questions :

10

बहुपर्यायी प्रश्न :

(i) RBI established as on :

(a) 1st Jan., 1982

(b) 1st Feb., 1982

(c) 1st April, 1935

(d) 1st Jan., 1980

रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडियाची स्थापना रोजी झाली.

(a) 1 जाने., 1982

(b) 1 फेब्रुवारी, 1982

(c) 1 एप्रिल, 1935

(d) 1 जाने., 1980

P.T.O.

- (ii) Where is the Headquarters of EXIM Bank ?
- (a) Delhi (b) Kanpur
(c) Hyderabad (d) Mumbai
- एक्झिम बँकेचे मुख्यालय कोठे आहे ?
- (a) दिल्ली (b) कानपुर
(c) हैद्राबाद (d) मुंबई
- (iii) Bank Rate is decided by which of the following ?
- (a) Reserve Bank of India
(b) Government of India
(c) State Bank of India
(d) Securities and Exchange Board of India
- बँकेदर खालीलपैकी कोण निधारित करते ?
- (a) रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया
(b) भारत
(c) भारतीय स्टेट बँक
(d) भारतीय विनिमय व रोघे मंडळ
- (iv) When was Narasimhan Committee established for Banking reforms ?
- (a) 1980 (b) 1991
(c) 1969 (d) 1999
- बँक सुधारणासाठी नरसिंहम समितीची स्थापना केव्हा करण्यात आली ?
- (a) 1980 (b) 1991
(c) 1969 (d) 1999
- (v) Which of the following functions is include in the Industrial Development Bank of India ?
- (a) Direct Assistance (b) Indirect Assistance
(c) Special Assistance (d) All of these
- भारतीय औद्योगिक विकास बँकेच्या कार्यात खालीलपैकी कोणत्या कार्याचा समावेश होतो ?
- (a) प्रत्यक्ष मदत (b) विशेष मदत
(c) अप्रत्यक्ष मदत (d) यापैकी सर्व ✓

(vi) Which of the following functions is *not* related to Commercial Bank ?

- (a) Banker's Bank (b) Lending Money
(c) Discounting Bills (d) Credit Creations

खालीलपैकी कोणती कार्य व्यापारी बँकाशी संबंधित नाही ?

- ~~(a)~~ बँकाची बँक (b) कर्ज देणे
(c) हुंड्या वटविणे (d) पतनिर्मिती

(vii) When was E-banking started in India ?

- (a) 1950-51 (b) 1994-95
(c) 1990-91 (d) None of these

भारतात ई-बँकिंगची सुरुवात केव्हा झाली ?

- (a) 1950-51 (b) 1994-95
(c) 1990-91 ~~(d)~~ यापैकी नाही

(viii) Which of the following is *not* related to the selective controls of the Central Bank ?

- (a) Publicity (b) Moral Suasion
(c) Direct Action (d) Open Market Operations

केंद्रीय बँकेच्या निवडक साधनामध्ये खालीलपैकी कोणते साधन संबंधित नाही ?

- ~~(a)~~ प्रसिद्धी (b) नैतिक समजावणी
(c) प्रत्यक्ष कारवाई (d) रोख्याची खरेदी विक्री

(ix) Which one of the following pairs is *not* well matched ?

- (a) IDBI — 1964
(b) RRBs — 1975
(c) RBI — 1952
(d) SBI — 1955

खालीलपैकी कोणती जोडी बरोबर जुळलेली नाही ?

- (a) आय.डी.बी.आय. — 1964
(b) आर.आर.बी. — 1975
~~(c)~~ आर.बी.आय. — 1952
(d) एस.बी.आय. — 1955

P.T.O.

WT

(4)

A—288—2017.

- (x) The World's first ATM was installed in :
(a) India	(b) Japan
(c) England	(d) America
- जगात या ठिकाणी पहिले ए.टी.एम. सुरु झाले.
(a) भारत	(b) जपान
(c) इंग्लंड	(d) अमेरीका

Theory

2. Explain the functions of Commercial Bank.
व्यापारी बँकांची कार्य विशद करा. 10

Or

(किंवा)

State the types of Electronic clearing services.
इलेक्ट्रॉनिक समाशोधन सेवेचे प्रकार सांगा.

3. Explain the role of NABARD in Agricultural Credit.
कृषी वित्त पुरवठ्यामधील नाबार्डची भूमिका स्पष्ट करा. 10

Or

(किंवा)

Take review of recent reforms in Banking Sector in India.
भारताच्या बँकांग क्षेत्रातील अलीकडील सुधारणांचा आढावा घ्या.

4. Write short notes on any two : 10

- (i) ICICI
(ii) Core Banking
(iii) Credit Creation
(iv) Regional Rural Banks.

थोडक्यात टीपा लिहा (कोणतेही दोन) :

- (i) आय.सी.आय.सी.आय.
(ii) कोअर बँकांग/समुह बँक
(iii) पतनिर्मिती
(iv) प्रादेशिक ग्रामीण बँका.

- a) सत्य b) असत्य
c) बँकेच्या प्रारुपावर आवलंबुन d) वरील पैकी नाही.
- 8) व्यापारी बँकेचा ठेवी स्वीकारणे हा प्रमुख हेतु कोणता असतो ?
a) पत्त निर्माती करणे b) व्याज मिळविणे
c) नफा कमविणे d) या पैकी सर्व
- 9) बँक दरात वाढ झाल्यास बँकेच्या पत्त निर्मातीत होते.
a) वाढ होते b) स्थिर होते. c) घट होते d) या पैकी नाही
- 10) खालील पैकी पत्त निर्मातीचे सुत्र कोणते आहे.
a) ठेव गुणक x ठेव b) राखीव निधी x ठेव
c) मुदत ठेव x ठेव d) चालु ठेव x ठेव
- 11) हि भारताची मध्यवर्ती बँक आहे.
a) स्टेट बँक ऑफ इंडीया b) सेंट्रल बँक ऑफ इंडीया
c) युनियन बँक ऑफ इंडीय d) रिझर्व बँक ऑफ इंडीया
- 12) भारतात रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडीयाची स्थापना केव्हा करण्यात आली.
a) 1 एप्रिल 1934 b) 1 एप्रिल 1935
c) 1 एप्रिल 1947 d) 1 एप्रिल 1949
- 13) रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडीयाचे पहिले भारतीय गव्हर्नर कोण होते.
a) यशवंतराव चव्हाण b) मुजंगराव कुलकर्णी
c) सी.डी. देशमुख d) डॉ. मनमोहन सिंग
- 14) देशातील हुंडणावळीचा दर स्थिर ठेवण्याचे कार्य कोणती बँक करते.
a) S.B.I. b) बँक ऑफ इंडीया c) सेंट्रल बँक d) रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडीया
- 15) खालील पैकी केंद्रीय बँकेचे कोणते कार्य नाही ?
a) पत्त निर्माती b) चलन निर्माती c) व्यापारी बँकेवर नियंत्रण ठेवणे
d) शेवटचा त्राता / ऋणदाता.
- 16) भारतात मध्यवर्ती बँकेच्या स्थापनेची शिफारस सर्वप्रथम कोणी केली ?
a) फाऊलर समिती b) मॅकलेगन समिती

- c) हिल्टन रंग d) वरील पैकी नाही.
- 17) खालील पैकी कोणते कार्य रिझर्व्ह बँक इंडीयाच्या संख्यात्मक पत्र नियंत्रण साधनात येत नाही.
 a) बँकदर b) खुल्या बाजारात रोख्याची खरेदी विक्री
 c) राखीव निधीच्या प्रमाणात बदल d) नैतिक समजावणी
- 18) सध्या भारतीय रिझर्व्ह बँकेचे गव्हर्नर कोण आहेत.
 a) डॉ.मनमोहन सिंग b) शक्तीकांत दास
 c) ऊर्जित पटेल d) रघुराम राजन
- 19) एक रुपयाची नोट वगळता इतर चलनी नोटांवर यांची स्वाक्षरी असते.
 a) सचिव अर्थखाते b) सचिव नियोजक विभाग
 c) अध्यक्ष, अर्थ नियोजन d) गव्हर्नर रिझर्व्ह बँक
- 20) भारतीय रिझर्व्ह बँकेचे राष्ट्रीयकरण साली झाले.
 a) 1947 b) 1949 c) 1955 d) 1935
- 21) प्रादेशीक ग्रामिण बँकेची स्थापना कोणत्या वर्षी झाली.
 a) 1947 b) 1969 c) 1949 d) 1975
- 22) प्रादेशीक ग्रामिण बँक इतर व्यापारी बँकेपेक्षा कोणत्या कार्यसंदर्भात वेगळी बँक आहे.
 a) या बँकेचे कार्यक्षेत्र मर्यादित आहे. b) ही बँक लहान व सिमांत शेतकऱ्यांना कर्ज देते
 c) या बँकेचे वेतनमान हा केंद्र सरकार यांच्या मार्फत होतो . d) वरील सर्व
- 23) देशातील औद्योगिक विकासाला चालना देण्यासाठी कोणत्या बँकेची निर्माती केली गेली.
 a) स्टेट बँक ऑफ इंडीया b) सेंट्रल बँक ऑफ इंडीया
 c) भारतीय औद्योगिक विकास बँक (IDBI) d) बँक ऑफ बडोदा
- 24) भारतीय औद्योगिक बँकेची स्थापना केव्हा झाली.
 a) 1 जुलै 1964 b) 19 जुलै 1969 c) 14 जुलै 1969 d) 23 जुलै 1969
- 25) शेती व ग्रामीण विकासाची राष्ट्रीय बँक (नाबार्ड) ची स्थापना कोणत्या वर्षी झाली
 a) 12 जुलै 1980 b) 12 जुलै 1982 c) 12 जुलै 1981 d) 12 जुलै 1984
- 26) नाबार्ड बँक खालील पैकी कोणत्या क्षेत्राला कर्ज पुरवठा करते.
 a) उद्योग क्षेत्राला b) सेवा क्षेत्राला c) ग्रामीण क्षेत्राला d) प्राथमिक क्षेत्राला

- 7) भारतीय औद्योगिक पत्त व गुंतवणुक महामंडळची स्थापना केव्हा झाली.
 a) 1935 b) 1949 c) 1950 d) 1955
- 8) सद्याला क्षेत्रीय बँकेवर खालील पैकी कोणाचे नियंत्रण आहे.
 a) नाबार्ड चे b) राष्ट्रीयकृत बँकेचे c) राज्य सरकारचे d) केंद्र सरकारचे
- 29) कोणत्या समितीच्या शीफारशी वरून नाबार्ड ची स्थापना करण्यात आली आहे.
 a) गाडगीळ समिती b) शिवरामण समिती
 c) रंगराजन समिती d) खुसरो समिती
- 30) परकीय व्यापारात मदत व अर्थसहाय्य करण्यासाठी कोणत्या बँकेची निर्मिती केली गेली.
 a) नाबार्ड b) आर.बी.आय. c) विनिमय बँक(EXIM) d) आय.डी.बी.आय.
- 31) ई - बँकींग म्हणजे काय ?
 a) बँकींग क्षेत्रात इलेक्ट्रॉनिक माध्यमाचा वापर न करणे.
 b) बँकींग क्षेत्रात इलेक्ट्रॉनिक माध्यमाचा वापर करणे.
 c) बँकींग क्षेत्रात संघनकाचा वापर न करणे.
 d) वरील पैकी नाही.
- 32) भारतात क्रेडीट कार्ड ची सुरुवात केव्हा झाली.
 a) 1970 b) 1975 c) 1980 d) 1990
- 33) ATM चे लॉग फॉर्म काय आहे.
 a) Automova Teller Machine b) All Time Money
 c) Automatic Trelor Machine d) Automated Teller Machine
- 34) डेबीट कार्डला कार्ड असेही म्हणतात.
 a) चेक b) क्रेडीट c) प्लॅस्टीक d) या पैकी नाही.
- 35) जगामध्ये कोठेही पर्यटकाला या कार्डचा वापर करता येतो.
 a) चेक कार्ड b) टी. अँड ई c) प्लॅस्टीक कार्ड d) या पैकी नाही.
- 36) भिम ॲप (Bhim) चे पूर्ण रूप काय आहे.
 a) भारत इंटरनेट फॉर मनी b) भारत इलेट्रीकल मनी
 c) भारत इंटरफेस फॉर मनी d) या पैकी नाही.

37) आधार पेमेंट ॲप रोजी सरकारने सुरु केले आहे.

- a) 13 डिसेंबर 2016 b) 5 डिसेंबर 2016
c) 20 डिसेंबर 2016 d) 25 डिसेंबर 2016

38) Core Banking म्हणजे काय ?

- a) सर्व बँकामध्ये समन्वय साधने b) बँकेतील सर्व घटकात समन्वय साधने
c) बँका बँकात सुसंवाद प्रस्थापीत करणे d) सर्व बँका संगनकाच्या सहाय्याने ऐकमेकाला जोडणे.

39) मोबाईल बँकींग म्हणजे काय ?

- a) मोबाईल च्या माध्यमातुन बँकेतील सर्व व्यवहार करणे.
b) ए.टी.एम. मधुन पैसे काढणे. c) आर.टी.जी.एस. करणे d) वरील पैकी नाही.

40) टेली बँकींग (Tele Banking) मुळे खालील कोणत्या सुविधा पुरवल्या जातात.

- a) ऑनलाईन शिल्लक चौकशी b) व्यवहाराचा तपशील
c) हिशोबाच्या विवरण पत्राची मागणी d) वरील पैकी सर्व

11/11/2022 /
08

This question paper contains 2 printed pages]

RA—361—2022

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (Second Year) (Fourth Semester) EXAMINATION

MAY/JUNE, 2022

(New Pattern)

ECONOMICS

Paper VII

(Macro-Economics)

(Wednesday, 22-6-2022)

Time : 2.00 p.m. to 4.30 p.m.

Time— 2½ Hours

Maximum Marks—50

- N.B. :— (i) Attempt all questions.
(ii) All questions carry equal marks.
(i) सर्व प्रश्न सोडवा.
(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. Explain the leakages of Multiplier.
गुणकाच्या गळत्या स्पष्ट करा.

10

Or
(किंवा)

Explain the functions of Commercial Bank.
व्यापारी बँकांची कार्य स्पष्ट करा.

2. State the Ricardian comparative cost theory.
रिकाडोचा तुलनात्मक खर्चाचा सिद्धांत सांगा.

10

Or
(किंवा)

Explain the functions of Central Bank.
मध्यवर्ती बँकेची कार्य स्पष्ट करा.

3. State the Keynesian theory of Business Cycle.
केन्सचा व्यापारचक्राचा सिद्धांत स्पष्ट करा.

10

P.T.O.

Or

(किंवा)

Explain the credit control measures of Central Bank.

मध्यवर्ती बँकेची पतनियंत्रणाची साधने स्पष्ट करा.

4. Explain the Heckscher-Ohlin theory of International Trade. 10
हेक्शर-ओहोलीनचा आंतरराष्ट्रीय व्यापाराचा सिद्धांत स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

State the limitations of acceleration.

प्रवेग तत्वाच्या मर्यादा सांगा.

5. Write short notes on (any two) : 10

- (i) Importance of International Trade
(ii) National income accounting for an open economy
(iii) Credit Creation of Commercial Bank
(iv) Investment Multiplier.

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणतेही दोन) :

- (i) आंतरराष्ट्रीय व्यापाराचे महत्व;
(ii) खुल्या अर्थव्यवस्थेत राष्ट्रीय उत्पन्नाचे मोजमाप;
(iii) व्यापारी बँकांची पतनिर्मिती
(iv) गुंतवणूक गुणक.

Faculty of HUMANITIES
B.A. (Second Year) (fourth semester) EXAMINATION
Winter - 2020

Economics
ECONOMIC and Environmental Economics

Paper -VIII (old)

Date:

cluster code:

Maximum Marks:40

- 1 चिरंतनविकासम्हणजेकाय?
 - A. सततविकास
 - B. विकासातखंड
 - C. पर्यावरणनियंत्रण
 - D. वरीलसर्व
- 2 भारतातचिरंतनविकासाचीसंकल्पना..... वर्षासुरूझाली.
 - A. 1982
 - B. 1920
 - C. 1920
 - D. 1987
- 3 चिरंतनविकासाचाउद्देश..... आहे.
 - A. पर्यावरणनियंत्रण
 - B. मर्यादितसाधनसंपत्तीचावापर.
 - C. भविष्यकालीनविकास
 - D. वरीलसर्व
- 4 अहवालानुसारचिरंतरविकाससंकल्पनाउदयासआली.
 - A. ब्रॅडलॅंड
 - B. ओपनहेग
 - C. अर्थसुमित
 - D. मानवीपर्यावरण
- 5 चिरंतरविकासाचामुख्यहेतूआहे.
 - A. स्वविकास
 - B. भविष्यविकास
 - C. विचारनकरणे
 - D. सामाजिकअसमानता
- 6 खालीलमाहितीउतरत्याक्रमानेलिहा.
 - I. भविष्याचाविचारकरणे
 - II. बहुउद्देशीयसर्वव्यापक
 - III. सर्वानासमानसंधी
 - IV. सर्वांचाउद्देशपूर्तीहोणे.
 - A. I II III IV
 - B. IV III II I
 - C. II IV III I

D. I IV II III

- 7 वरील माहिती घाल्या क्रमाने लिहा
- पर्यावरण
 - आर्थिक विकास
 - सामाजिक सुधारणा
 - मान्यता
- A. IV III II I
B. II III I IV
C. III II I IV
D. IV III I II
- 8 चिरंतनविकासाचे उदाहरणकोणते आहे.
- पवनऊर्जा
 - सौरऊर्जा
 - जीवजंतू
 - वरीलसर्व
- 9 चिरंतनविकास..... आधारावरअवलंबूनआहे.
- अमर्यादवापर
 - जाणीवजागृती
 - पर्यावरणसंरक्षण
 - वरीलपैकीसर्व
- 10 पर्यावरणीयऊर्जाकमीदरातउपलब्धहोते.
- कोळसा
 - सौरऊर्जा
 - पेट्रोल
 - यापैकीनाही
- 11 उर्जेचाउपयोगहोतो.
- घरगुती
 - औद्योगिक
 - वाहतूक
 - वरीलसर्व
- 12 शेतीक्षेत्रमहत्त्वाचाघटकआहे.
- अन्नपुरवठा
 - रोजगार
 - उत्पन्न
 - वरीलसर्व
- 13 देशाच्याएकूणउत्पन्नात..... शेतीचाहिस्साआहे.
- 55 %
 - 45 %
 - 14.5 %
 - 05 %

14 राष्ट्रीय उत्पन्नात औद्योगिक क्षेत्राचा ----- हिस्सा आहे.

A. 14%

B. 54%

C. 27%

D. 18%

15 खालील माहिती उतरत्या क्रमाने लिहा.

I. अन्न पुरवठा करणे.

II. रोजगार निर्माण करणे

III. शेतीपूरक उद्योग

IV. दळण वळण सुविधा

A. I II III IV

B. IV III II I

C. III IV II I

D. II III IV I

16 आधुनिककाळातशेतीउत्पादनात..... होत.

A. स्थिर

B. घट

C. वाढ

D. प्रमाणातवाढ

17 आधुनिककाळातकोणत्याक्षेत्राचेप्राबल्यआहे.

A. शेती

B. उद्योग

C. सेवा

D. दळणवळण

18 औद्योगिकविकासाचे राष्ट्रीय उत्पन्नात ----- योगदान आहे.

A. रोजगार

B. कच्चा माल

C. दळणवळणसुविधा

D. वरीलसर्व

19 राष्ट्रीयउत्पन्नातसेवाक्षेत्राचेप्राबल्य आहे.

A. शेती

B. उद्योग

C. सेवा

D. तळमळ

20 भारतातपाण्याचेस्रोतकितीआहेत

A. तलाव

B. विहीर

C. नद्या

D. वरीलसर्व

21 H₂Oचा अर्थसांगा

- A. पाणी
- B. खारंपाणी
- C. तांबडपाणी
- D. वरीलपैकीनाही

22 देशातकितीवाहतूकसुविधाआहेत.

- A. तीन
- B. चार
- C. दोन
- D. एक

23 देशातअतिमहागाचीवाहतूकसेवा..... आहे.

- A. सागरीवाहतूक
- B. रस्तेवाहतूक
- C. हवाईवाहतूक
- D. यंत्रद्वारेवाहतूक

24 कोणतीखनिजसंपत्तीमुबलकप्रमाणातआहे.

- A. लोह
- B. ऑक्साईड
- C. अॅल्युमिनियम
- D. वरीलसर्व

25 अतिमूल्यअसणाऱ्याधातूचीश्रेणीजुळवा

- I. निकेल
 - II. सिल्वर
 - III. सोनी
 - IV. हिरे
A.	I	II	III	IV
B.	IV	III	II	I
C.	III	IV	II	I
D.	II	III	IV	I

26 अमर्यादसाधनसंपत्तीचावापरकेल्यामुळेपरिणामहोतो.

- A. पर्यावरणसाखळीयोग्य
- B. पर्यावरणाचाऱ्हास
- C. पर्यावरणनियंत्रण
- D. पर्यावरणसमतोल

27 मानवीकृतीमुळेनिसर्गावरकोणतेपरिणामहोतात.

- A. अतिइंधनाचावापर
- B. जंगलतोड
- C. वन्यप्राणीहत्या
- D. वरीलसर्व

- 28 जगातएकूण..... महासागरआहेत
- 4
 - 5
 - 7
 - 3
- 29 गोडपाण्याचीस्रोतकितीआहे.
- नदी
 - तलाव
 - विहीर
 - वरीलसर्व
- 30 नद्यावसरोवरकोणत्याप्रकारचीस्रोतआहेत.
- खारेपाणी
 - गोडपाणी
 - लालपाणी
 - काळेपाणी
- 31 जैविकविविधताम्हणजेकाय?
- जीवसंहिता
 - एकजीवनजगतो
 - सूक्ष्मजीवजगतो
 - प्राणीजीवजगतो.
- 32 जैविकविविधतेचेप्रकार
- जीवजंतू
 - सूक्ष्मजीव
 - जंतूपरिसंस्था
 - वरीलसर्व
- 33 आर्थिकविकासामुळेउद्भवणाऱ्यासमस्या कोणत्या आहेत?
- प्रदूषण
 - इंधनजाळणे
 - जंगलतोड
 - वरीलसर्व
- 34 जमीनप्रदूषणम्हणजेकाय?
- भूमीअवनती
 - जमीनपोतनिर्माणकरणे
 - प्रदूषणनियंत्रणठेवणे
 - अवनतीवआपणती
- 35 औद्योगिकविकासामुळेहोणाऱ्यासमस्यासांगा.
- हवाप्रदूषण
 - पाणीप्रदूषण
 - ध्वनीप्रदूषण

- D. वरीलसर्व
- 36 पाणीप्रदूषणामुळेनिर्माणहोणाऱ्यासमस्याकोणत्याआहेत.
- A. रासायनिकप्रदूषण
B. जीवजंतूनाश
C. मानवीआरोग्य
D. वरीलसर्व
- 37 सागरीप्रदूषणामुळेनिर्माणहोणाऱ्यासमस्याकोणत्याआहेत.
- A. पर्यावरणप्रदूषण
B. सागरीसाधनसंपत्तीचाऱ्हास
C. किनारामध्यस्थहोतात.
D. वरीलसर्व
- 38 ऊर्जाच्याअतिवापरामुळेहोणारेपरिणाम..... आहेत.
- A. हवामान
B. मानवीजीवनालाउपयुक्त
C. जीवसृष्टीउपयोगी
D. वरीलपैकीनाही
- 39 जमीनप्रदूषणामुळेउत्पन्नात परिणामहोतो
- A. वाढ
B. घट
C. स्थिर
D. वाढवघट
- 40 जमिनीचीपोतखालवतजाण्याची..... कारणेआहे.
- A. अतिपाणीवापर
B. रासायनिकखते
C. औषधाचावापर
D. वरीलपैकीसर्व